■ روزنامه فرهنگی - اجتماعی صبح ایران
■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران
■ مدیر مسئول: یوسف قوچانی غروی

جام جم

سه‌شنبه ۲۷ خرداد ۱۴۰۴ | ۲۱ ذی‌الحجه ۱۴۴۶
۱۶ صفحه روزنامه
سال بیست‌وششم | شماره ۷۰۶۹
Tuesday | June 17 | 2025

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹ ■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱
■ دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳ ■ سازمان توزیع: ۶۱۹۳۳۰۰۰ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۶۱۹۳۳۱۱۴ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰ ■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰

تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴
چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم
شاپا: ISSN1735-3637

■ پایگاه اطلاع‌رسانی روزنامه: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

کابوس صهیونیسم

چگونه موشک‌های هایپرسونیک ایران به شهرتی جهانی دست یافتند؟

موشک‌های هایپرسونیک ایـران روزهـا حسـابی بـر سر زبان‌هاست؛ شاید هیچ‌کس جز ساکنان اراضی اشغالی نتوانسته قدرت تخریبی این موشک‌ها را به چشم دیده باشد. این موشک‌ها به واسطه سرعت عجیب و توانایی‌های‌شان در دوز زدن سامانه‌های دفاعی به نماد قدرت نظامی ایران تبدیل شده‌اند.

موشک هایپرسونیک چیست؟

موشک‌های هایپرسونیک به موشک‌هایی گفته می‌شود که با سرعتی بیش از پنج برابر سرعت صوت (۵ ماخ یا حدود ۶۱۲۵ کیلومتر بر ساعت) حرکت می‌کنند. این موشک‌ها نه‌تنها خیلی سریع هستند بلکه توانایی مانور بالایی در هنگام حرکت دارند تا رادارها و سامانه‌های دفاعی نتوانند به راحتی آنها را رهگیری کنند. یک ویژگی دیگر این موشک‌ها این است که توانایی پرواز در ارتفاعات پایین‌تر از موشک‌های بالستیک را هم دارند و همین ویژگی هم ردیابی این موشک‌ها را سخت‌تر می‌کند.

از کجا شروع شد؟

ایران از سال‌ها پیش با کار روی برنامه موشکی خود توانسته به توانمندی قابل توجهی در این عرصه دست پیدا کند و حتی به اعتراف رسانه‌های غربی «ورود ایران به دنیای موشک‌های هایپرسونیک یک جهش بزرگ» بوده است. در آبان ماه ۱۴۰۱ شهید سردار امیرعلی حاجی‌زاده، فرمانده نیروی هوافضای سپاه اعلام کرد که ایران موفق شده است موشک بالستیک هایپرسونیکی بسازد که می‌تواند به راحتی از سامانه‌های دفاع موشکی عبور کند؛ گفته‌ای که برای بسیاری از کشورهای جهان تعجب‌آور بود چرا که تا آن زمان این فناوری در اختیار تنها چند کشور معدود (روسیه، چین، آمریکا و کره شمالی) بود. خرداد ۱۴۰۲ ایران از اولین موشک هایپرسونیک خود به نام فتاح رونمایی کرد؛ موشکی که در رسانه‌ها با عنوان جالب «اسرائیل‌زن» معرفی شد، یعنی موشکی با برد مناسب برای رسیدن به اهدافی در فاصله ۱۳۰۰ تا ۲۰۰۰ کیلومتری.

موشک فتاح-۱

این موشک از پیشران سوخت جامد استفاده می‌کند که باعث سرعت بالای آن در آماده‌سازی و پرتاب می‌شود. این موشک می‌تواند هم در جو زمین و هم بیرون از جو مانور بدهد و به همین واسطه دور زدن سامانه‌های دفاع موشکی برای این موشک ساده‌تر است. گفته شده در عملیات «وعده صادق ۲» (مهر ۱۴۰۳) علیه رژیم صهیونیستی از این موشک استفاده شده و توانسته به راحتی رادارهای سامانه‌های «پیکان ۲ و ۳» این رژیم را پشت سر بگذارد.

موشک فتاح-۲

این مدل یک موشک هایپرسونیک از نوع HGV (وسیله نقلیه گلایدی هایپرسونیک) محسوب می‌شود، به این معنا که بعد از پرتاب با راکت، در جو زمین همچون یک گلایدر قدرت مانور بالایی دارد. فتاح-۲ می‌تواند در ارتفاعات خیلی پایین هم پرواز کند و توانایی تغییر چندباره و سریع مسیر خود را دارد. توانمندی که باعث می‌شود رهگیری این موشک برای رادارهای دفاعی به کابوسی تمام عیار بدل شود. جمهوری اسلامی ایران جزو یکی از چهار کشور جهان است که دارای این فناوری هستند.

موشک‌های خیبرشکن و عماد

موشک خیبرشکن سرعتی برابر ۴ تا ۵ ماخ را داراست. این موشک هم سوخت جامد دارد و کلاهک انفجاری ۵۰۰ کیلوگرمی آن می‌تواند خسارت بالایی به هدف وارد کند. گفته شده در عملیات «وعده صادق ۲» از این موشک هم استفاده شده است. موشک عماد هم با بردی ۱۶۰۰ تا ۲۵۰۰ کیلومتر یک موشک بسیار دقیقی محسوب می‌شود. به‌طوری که می‌تواند تا لحظه اصابت به هدف هدایت شده و همچنین از سکوهای ثابت یا متحرک به راحتی قابل پرتاب است. وزن کل این موشک بیشتر از ۱۷ تن است و کلاهک آن هم ۷۵۰ کیلوگرم وزن دارد. نام موشک عماد هم در عملیات‌های اخیر در کنار موشک‌های هایپرسونیک به چشم می‌خورد.

موشک خرمشهر، سجیل و قدر

موشک خرمشهر سنگین‌ترین و قوی‌ترین موشک بالستیک ایران است که تا کنون رونمایی شده است. دقت آن بسیار بالا و کلاهک سنگین آن برای نابودی اهداف بزرگ طراحی شده است. دو موشک سجیل و قدر هم طی عملیات «وعده صادق ۲» استفاده شدند و سرعت و مانورپذیری آنها در فاز نهایی، این دو موشک را به موشک‌های هایپرسونیک تبدیل می‌کند.

چرا موشک‌های هایپرسونیک ایران خاص هستند؟

سرعت بالا: سرعت‌های بالای ۵ ماخ این موشک‌ها باعث می‌شود زمان واکنش دشمن بسیار کم باشد به‌عنوان مثال موشک فتاح می‌تواند در عرض چند دقیقه به هدف خود در فاصله ۱۴۰۰ کیلومتری برخورد کند. **مانورپذیری:** این موشک‌ها می‌توانند به طور متناوبی در مسیر خود مانور بدهند و شبیه موشک‌های بالستیک معمولی که مسیر قابل پیش‌بینی دارند، نیستند. همین ویژگی باعث می‌شود سامانه‌هایی مثل «تاد» آمریکا یا «پیکان» اسرائیل به دردسر بیفتند. **پرواز در ارتفاع پایین:** برخلاف موشک‌های بالستیک که عموما در یک قوس بلند حرکت می‌کنند، موشک‌های هایپرسونیک می‌توانند در ارتفاعات پایین‌تر پرواز کنند و زیر رادارها پنهان بمانند. **کلاهک‌های متنوع:** این موشک‌ها می‌توانند کلاهک‌های انفجاری و خوشه‌ای را به‌راحتی حمل کنند.

جایگاه موشکی ایران در جهان

تا امروز، فقط پنج کشور (روسیه، چین، آمریکا، کره شمالی و ایران) دارای موشک‌های هایپرسونیک عملیاتی هستند. روسیه موشک‌های «کینژال» (۱۰ ماخ)، «زیرکن» (۸ ماخ) و «آوانگارد» (تا ۲۷ ماخ) را در اختیار دارد؛ چین، موشک «DF-ZF» با سرعت ۵ تا ۱۰ ماخ، آمریکا، موشک‌های آزمایشی با سرعت ۵ ماخ و کره شمالی موشک «هواسانگ-۸» را با سرعت ۱۰ ماخ در اختیار دارد. ایران با موشک‌هایی مثل فتاح و خرمشهر-۴، یکی از این کشورهاست. نکته جالب این است که موشک‌های ایران نه‌تنها قدرتمند هستند بلکه بسیار از نمونه‌های خارجی ارزان‌تر هم هستند!

چرا این موشک‌ها معروف شدند؟

موشک‌های هایپرسونیک ایران چندین پیام مهم به همراه دارند. مهم‌ترین آن قدرت بالای بازدارندگی ایران است. به این معنا که ایران با این موشک‌ها نشان می‌دهد که اگر کسی بخواهد جسارتی به خاک این کشور داشته باشد جواب محکمی خواهد گرفت. وضعیتی که همین حالا رژیم صهیونیستی خیلی خوب آن را درک کرده است. فارغ از آن باید قدرت بالای رقابت ایران در این عرصه هم اشاره کرد. ایران در یک فناوری پیشرفته با غول‌های نظامی دنیا رقابت می‌کند و این برای یک کشور تحت تحریم، یک دستاورد بزرگ و افتخارآمیز است.

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۲:۰۵	نیمه شب شرعی: ۲۳:۱۲
غروب آفتاب: ۱۹:۲۳	اذان صبح فردا: ۰۳:۰۲
اذان مغرب: ۱۹:۴۴	طلوع خورشید فردا: ۰۴:۴۸

امروز در تاریخ

■ سالمرگ ژوزه ساراماگو، نویسنده/ ۲۰۱۰
■ تأسیس دانشگاه آزاد اسلامی/ ۱۳۶۱

حکمت

امام علی(ع): هرگاه در جنگ با دشمن خود روبه‌رو شدید، کمتر سخن بگویید و بیشتر خداوند را یاد کنید./ بحارالانوار

واحه

حریم عشق را درگه بسی بالاتر از عقل است
کسی آن آستان بوسد که جان در آستین دارد/ حافظ

شمیم رحمت

■ پیامبر اکرم (ص): زیرک‌ترین زیرکان، کسی است که از نفس خویش حساب بکشد و برای بعد از مرگ کار کند./ بحار الأنوار

مشق عشق

■ وصیت‌نامه شهید غلامرضا مریم‌زاده

دنیا مانند ماری است زهری و مار پوست نرم و رنگارنگی دارد ولی در زیر این پوست، زهر کشنده‌ای است پس نباید به این دنیا دلبستگی پیدا کرد.

نکته روز

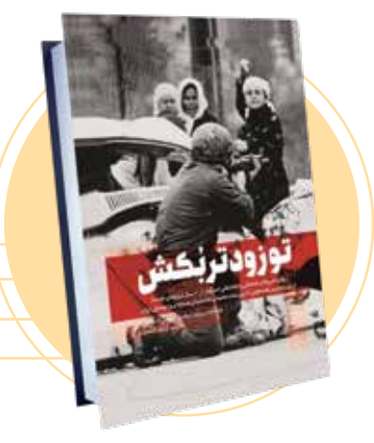
وقتی بی‌بی‌سی هم شرمنده شد!

گفت‌وگوی تلویزیونی رضا پهلوی با تلویزیون سرویس جهانی بی‌بی‌سی پیرامون وقاحت اسرائیل در حمله به ایران حاوی نکته‌های قابل توجه بسیاری است. برای فهم این موضوع فقط کافی است به چشمان بهت‌زده مجری تلویزیون بی‌بی‌سی نگاه کنید، جایی که با بهت و ناباوری چنان که مشخص است دچار شرم نیابتی شده، از رضا پهلوی می‌پرسد: «آیا شما واقعا دارید می‌گویید بمباران کشورتان توسط اسرائیل و کشتار شهروندان غیرنظامی نکته مثبتی است؟» برای ایرانیان پیش از این هم مسجل شده بود که خاندان پهلوی جز وطن‌فروشی پیشه دیگری ندارد اما این حرف‌های رضا پهلوی آن‌قدر شور بود که حتی صدای طرفداران سابق خود را هم درآورد. آنها او را به همدستی با «گفتمان صهیونیستی» متهم کرده و اظهاراتش درباره مثبت بودن بمباران ایران را «غیرقابل قبول» و «خیانت‌آمیز» خوانده‌اند. این کاربران به گفت‌وگوی مجری بی‌بی‌سی اشاره دارند که با حیرت از پهلوی پرسید: «یعنی بمباران کشورتان را مثبت می‌دانید؟» و پاسخ او را که نیت اسرائیل را غیرعمد علیه مردم ایران دانست، محکوم کرده‌اند.

حماقت رضا پهلوی در حالی رخ می‌دهد به گفته وزارت بهداشت ایران بیش از ۲۰۰ شهروند غیرنظامی ایران در جریان حملات کور رژیم صهیونیستی به شهادت رسیده‌اند. این در حالی است که پیش‌تر از وقاحت رضا پهلوی، همسر او هم با انتشار یک استوری در اینستاگرام حمایت تام و تمام خود را از رژیم صهیونیستی نشان داده بود و همه این اتفاقات از سوی خاندان پهلوی در حالی می‌افتد که آنها مدعی‌اند صاحب پایگاه اجتماعی در بدنه جامعه ایران هستند اما واکنش‌ها به صحبت‌های او در همین فاصله کوتاه سنجه و عیار مناسبی برای اثبات پوچ بودن این خیال است. هیچ وطن‌فروشی در هیچ برهه‌ای از تاریخ ایران زمین جایی در دل مردم ایران نداشته و نخواهد داشت.

کیوآرکد را اسکن کنید

پیشخوان

بی‌پروایی در آدم‌کشی

«تو زودتر بکش»؛ روایتی مستدل از اعتراف به جنایت‌های صهیونیستی

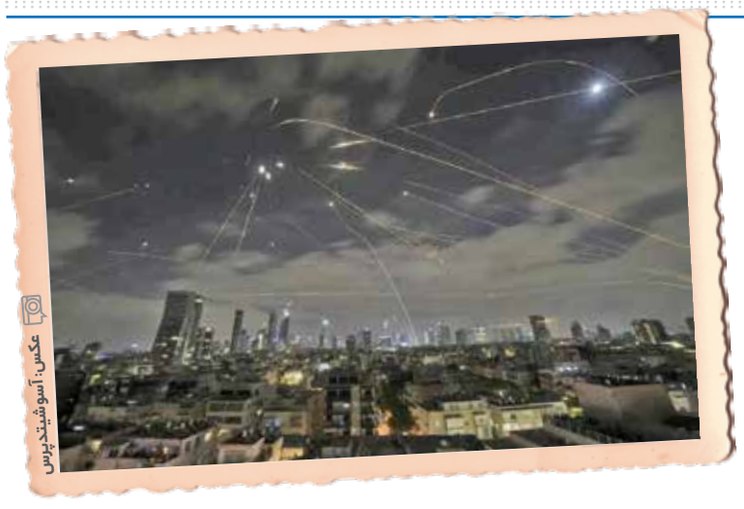
نویسنده: رونین برگمن
مترجم: وحید خضاب
نشر: شهید کاظمی
سال انتشار: ۱۴۰۰

مجموعه «تو زودتر بکش»، نوشته رونین برگمن روایت نیروهای عملیاتی و اطلاعاتی اسرائیل از ۶۰ سال ترورهای موساد است. این اثر تحقیقی برگمن مطالعه‌ای در پیش‌زمینه‌ها و روند تشکیلات سازمان‌های اطلاعاتی تا ترور مبارزان فلسطینی، ترور عماد مغنیه و دانشمندان هسته‌ای و موشکی ایران است. برگمن برای به دست‌آوردن تصویری از سیر و عملکرد این دستگاه‌ها، هزاران سند (که برخی از آنها محرمانه بوده و به صورت غیرقانونی در اختیار او قرار گرفته) و تعداد بی‌شماری کتاب و مقاله را بررسی کرده است اما اهمیت بیشتر این کتاب، به صدها مصاحبه اختصاصی نویسنده باکسانی است که خود به صورت مستقیم در این سازمان‌ها حضور داشته‌اند و رتبه سازمانی یا عملیاتی برخی از آنها نیز در بالاترین سطح بوده و همین امر اطلاعات آنها را، به معنای دقیق کلمه، «دست اول» کرده است. آنچه در کتاب آمده ضرورتا به نفع اسرائیل نیست. شاید خود نویسنده نظری جز این داشته و گمان می‌کرده با این کار، مسیر «اصلاح» دستگاه‌های اطلاعاتی‌شان را نمایان می‌کند، ولی نمی‌دانسته که اقدام او، چطور از وحشی‌گری و «خونسردی در جنایت» و «بی‌پروایی در آدم‌کشی» صهیونیست‌ها (در طول تاریخ‌شان) پرده برداشته و چقدر هم این پرده‌برداری را (به صورت ناخواسته) متقن و مستدل انجام داده است!

درجهت عکس

شب‌های روشن

حملات موشکی ایران به حیفا و شهرهای دیگر سرزمین‌های اشغالی به جزهراس‌افکندن در دل بدخواهان ایران‌زمین به اعتراف غربی‌ها به اثبات قدرت بالای موشکی ایران هم انجامیده است.

عکس: آسوشیتدپرس

رسانه

آتش در تل‌آویو

■ شبکه تلویزیونی «تی‌آرتی» ترکیه گزارشی تصویری از میزان تخریب‌ها به واسطه حملات موشکی ایران در تل‌آویو منتشر کرد.

کیوآرکد را اسکن کنید

مقاومت

آتش‌بازی ایرانی

■ تصاویری از موشک‌های بالستیک ایران از دید کابین هواپیمای مسافربری بر فراز شهر دبی امارات منتشر شده است.

کیوآرکد را اسکن کنید

ایران

لباس شهادت

■ لباس سردار سرلشکر حاجی‌زاده، فرمانده نیروی هوا و فضای سپاه که در زمان شهادت بر تن او بود، مورد توجه کاربران قرار گرفته است.

کیوآرکد را اسکن کنید

مقاومت

موسیقی متن حملات موشکی

■ شهروندان لبنانی عبور موشک‌های ایرانی به سوی اسرائیل را از پشت‌بام یک رستوران در روستای کفریاسین ثبت کردند.

کیوآرکد را اسکن کنید

دوردنیا

رازهای یک جمجمه باستانی

کشف یک جمجمه مخروطی‌شکل فرضیه‌های مهمی را مطرح کرده است

هفته گذشته باستان‌شناسان در گورستانی متعلق به عصر مس (حدود ۶۲۰۰ سال پیش) در منطقه چگاسفلی در جنوب غرب ایران، جمجمه‌ای غیرعادی متعلق به یک جوان (احتمالا زیر ۲۰ سال) کشف کردند. این جمجمه به دلیل شکل مخروطی‌اش که نتیجه یک فرآیند عمدی به نام تغییر شکل مصنوعی جمجمه است، توجه زیادی را به خود جلب کرده است.

تغییرشکل جمجمه

تغییر شکل مصنوعی جمجمه عملی بود که در برخی فرهنگ‌های باستانی، به‌ویژه در دوران کودکی، انجام می‌شد. در این روش، جمجمه نرم کودکان با استفاده از بانداژ یا تخته‌های چوبی به صورت عمدی تغییر شکل داده می‌شد تا به فرم‌های خاصی، مانند شکل مخروطی، درآید. این عمل معمولا به دلایل فرهنگی، زیبایی‌شناختی، یا نشان‌دادن طبقه اجتماعی انجام می‌شد. جمجمه این جوان به‌وضوح نشانه‌های این تغییر شکل را نشان می‌داد.

رد یک آسیب مرگبار

علاوه بر شکل غیرعادی، جمجمه دارای یک شکستگی بلند و بهبودنیافته در قسمت پشتی بود که به احتمال زیاد علت مرگ او بوده است. این شکستگی از نوع «هینج» است، به این معنی که استخوان به طور کامل شکسته و جدا نشده اما آسیب شدیدی به مغز وارد کرده است. باستان‌شناسان هنوز نمی‌دانند این ضربه چگونه یا چرا ایجاد شده است. فرضیه‌ها شامل تصادف، خشونت عمدی، یا حتی آیین‌های خاص می‌شوند اما هیچ مدرک قطعی برای تأیید این موارد وجود ندارد.

زمینه باستان‌شناختی

این جمجمه در گورستان چگاسفلی، که به دوران پنجم هزاره قبل از میلاد (حدود ۴۸۰۰-۴۲۰۰ قبل از میلاد) تعلق دارد، کشف شد. این منطقه در ایران امروزی نشانه‌هایی از یک جامعه پیچیده در عصر مس را نشان می‌دهد. تغییر شکل جمجمه در فرهنگ‌های مختلف، از جمله در خاورمیانه، آسیای مرکزی و حتی بخش‌هایی از اروپا و آمریکا، مشاهده شده است. در ایران، این عمل ممکن است نشانه‌ای از جایگاه اجتماعی بالا یا متمایز بوده باشد، اگرچه شواهد بیشتری برای تأیید این موضوع لازم است.

چرا این کشف مهم است؟

این یافته نادر است زیرا تعداد کمی از جمجمه‌های تغییرشکل‌یافته با چنین جزئیات آسیب‌شناسی‌ای (مانند شکستگی منجربه مرگ) کشف شده‌اند. این کشف به باستان‌شناسان کمک می‌کند تا درک بهتری از شیوه‌های فرهنگی، شرایط زندگی و حتی خشونت احتمالی در جوامع باستانی ایران داشته باشند. مطالعه این جمجمه همچنین بینش‌هایی درباره سلامت و مرگ در آن دوره ارائه می‌دهد. برای مثال، وجود شکستگی بهبودنیافته نشان می‌دهد که این جوان احتمالا بلافاصله پس از ضربه فوت کرده یا مراقبت پزشکی کافی دریافت نکرده است.

ارتباط با فرهنگ‌های دیگر

این عمل ممکن است به‌عنوان نمادی از زیبایی، جایگاه اجتماعی، یا حتی ارتباط با باورهای مذهبی انجام شده باشد. در برخی فرهنگ‌ها، جمجمه‌های بلند و مخروطی با خدایان یا موجودات ماورایی مرتبط دانسته می‌شدند. تغییر شکل جمجمه در ایران باستان ممکن است با فرهنگ‌های همسایه، مانند بین‌النهرین یا آسیای مرکزی، مرتبط باشد. این کشف می‌تواند به درک بهتر تعاملات فرهنگی در منطقه کمک کند.

